

Konferencja „Przemoc wobec osób starszych”.

Dobre praktyki przeciwdziałania przemocy wobec starszych

Magdalena Rutkiewicz, Fundacja Projekt Starsi

FUNDACJA PROJEKT
STARSI

Działalność Fundacji Projekt Starsi w obszarze przeciwdziałania przemocy wobec starszych

- Prowadzimy kampanie społeczne;
- Szkolimy specjalistów: pracowników ochrony zdrowia, pomocy społecznej, policji, księży (Uważny Pasterz) itp.;
- Prowadzimy działalność edukacyjną, szkoleniową, wydajemy publikacje tematyczne;
- Od 8 lat prowadzimy w W-wie program pomocy starszym doświadczającym przemocy, w tym: działania interwencyjne, indywidualna pomoc psychologiczna i prawna, grupa wsparcia.

Działalność Fundacji Projekt Starsi w obszarze przeciwdziałania przemocy wobec starszych.

- Przygotowaliśmy i przetestowaliśmy narzędzie do badania ryzyka przemocy **dla lekarzy** – Formularz Oceny Ryzyka Przemocy wobec starszych (FORP).

Formularz Oceny Ryzyka Przemocy dla lekarzy.

Zdrowotne skutki przemocy wobec starszych.

- Starsi częściej na problemy psychiczne reagują dolegliwościami somatycznymi;
- Cierpię na depresję, zaburzenia snu, stany lękowe, wysoki poziom stresu, są częściej niedożywieni i bardziej narażeni na upadki, co znacznie pogarsza ich zdrowie i wpływa na proces leczenia.

Formularz Oceny Ryzyka Przemocy dla lekarzy.

Zdrowotne skutki przemocy wobec starszych.

- To pacjenci, którzy wielokrotnie przychodzą z tym samym problemem, u których nie skutkują leki, którzy nie stosują się do zaleceń lekarzy, wyolbrzymiają dolegliwości, wymuszają kolejne skierowania do specjalistów i na badania oraz recepty.

Formularz Oceny Ryzyka Przemocy dla lekarzy.

Dlaczego formularz dla lekarzy?

- Badania pokazują, że lekarze POZ są często **jedynymi osobami, z którymi seniorzy utrzymują regularny kontakt;**
- Starsi wykazują zaufanie do lekarzy i są **skłonni poruszać z nimi intymne tematy, co może ułatwić dostrzeżenie objawów przemocy;**
- Osoby doświadczające przemocy bardzo **często szukają pomocy u lekarzy, nie mówiąc wprost, jaki jest ich problem.**

Formularz Oceny Ryzyka Przemocy dla lekarzy.

Dlaczego formularz dla lekarzy?

- Lekarz podejrzewając, że w rodzinie osoby starszej dzieje się coś niepokojącego, co może mieć wpływ na jej stan zdrowia, **nie zawsze ma odpowiednie narzędzia**, dostatecznie dużo czasu i wsparcia w instytucjach socjalnych, by podjąć skuteczną interwencję w przypadku przemocy.
- Lekarze, pielęgniarki i pracownicy medyczni są uprawnieni do wszczynania Procedury NK (tylko 1% NK pochodzi z ochrony zdrowia).

Uważny Pasterz

- **Innowacja "Uważny Pasterz"** polegała na przygotowaniu księży a także całych parafii do wspierania osób starszych doświadczających przemocy. Rolą księży było również motywowanie starszych do skorzystania ze świeckiej pomocy specjalistów.

Uważny Pasterz

Cel innowacji:

- **uwrażliwienie księży** na tematykę przemocy i krzywdzenia osób starszych;
- **dostarczenie księżom specjalistycznej wiedzy** na temat przemocy i wzmocnienie umiejętności miękkich z zakresu komunikacji, z naciskiem na komunikację z osobami starszymi doświadczającymi przemocy;
- **zmotywowanie księży do reagowania** na przemoc i kierowania starszych do organizacji pomocowych.

Dlaczego księża?

- Z badań wynika, że księża **nie mają wiedzy i umiejętności**, aby prowadzić rozmowy z wiernymi, którzy doświadczają krzywdy;
- **Często powielają nieprawdziwe informacje oraz stereotypy** na temat przemocy lub udzielają nieadekwatnych porad;
- **Księża komunikowali przedstawicielom fundacji wagę tematu.**

Dlaczego księży?

- **Księża często nie wiedzą, jak działa system przeciwdziałania przemocy domowej w Polsce i za co odpowiedzialne są poszczególne instytucje.**
- **Udzielanie wsparcia** wiernym w obszarze związanym z przemocą, konfliktami rodzinnymi, uzależnieniami **wymaga specjalistycznej wiedzy, szczególnych predyspozycji i ciągłego doszkalania.**

Uważny Pasterz

- Działania obejmowały 3 sytuacje: spowiedź, rozmowa indywidualna z księdzem i wizyta duszpasterska w domu;
- Szkolenie na temat przeciwdziałania przemocy domowej i wobec starszych;
- Warsztat z komunikacji z osobą doświadczającą przemocy;
- Omówienie z księżmi miejsc, gdzie w kościele będą eksponowane materiały dla starszych: ulotki i broszury.
- Materiały dla księży (poradniki) o przemocy i o komunikacji z osobą krzywdzoną.

Uważny Pasterz – korzyści dla starszych.

- Możliwość porozmawiania z księdzem o trudnej sytuacji rodzinnej;
- Możliwość uzyskania od księdza, który jest autorytetem i przewodnikiem duchowym, wsparcia i pomocy w sytuacji przemocy;
- Uzyskanie konkretnych informacji o instytucjach pomocowych i kontaktów do nich;
- Zyskanie poczucia, że nie jestem sama/sam z tym problemem i mogę na kogoś liczyć;
- Otrzymanie materiałów edukacyjnych na temat przemocy wobec starszych.

Uważny Pasterz – korzyści dla starszych.

- W przypadku osób, które skorzystają z pomocy - poprawa jakości życia, polepszenie sytuacji psychicznej i zdrowotnej tych osób.

Uważny Pasterz – korzyści dla księży.

- Zdobyć konkretnej wiedzy na temat mechanizmu przemocy, sytuacji psychologicznej osób starszych doświadczających przemocy, sprawcach przemocy, aspektach prawnych, możliwości udzielania pomocy i wspierania osób doświadczających przemocy, informacji o instytucjach pomocowych;
- Wzmocnienie umiejętności prowadzenia wspierającej rozmowy z osobą starszą doświadczającą przemocy i motywowania jej do skorzystania z pomocy profesjonalistów.

Uważny Pasterz – korzyści dla księży.

- Wyposażenie księży w praktyczne narzędzia do rozwoju umiejętności, które wzmocnią ich, dodadzą pewności siebie w rozmowach z parafianami i usprawnią komunikację z wiernymi;
- Możliwość niesienia bardziej profesjonalnej i przemyślanej pomocy starszym parafiankom i parafianom, którzy są krzywdzeni.

Uważny Pasterz – kto może wdrożyć innowację?

- Instytucje/organizacje, takie jak np. lokalne instytucje samorządowe czy organizacje pozarządowe zajmujące się przemocą lub/i osobami starszymi, ewentualnie przedstawiciele wspólnot/grup przykościelnych, czy też sami księża odpowiednio do tego przygotowani i przeszkoleni;

Uważny Pasterz – kto może wdrożyć innowację?

- **Satysfakcjonujące wdrożenie innowacji** w danej parafii zależeć będzie przede wszystkim od otwartości księży, ich motywacji do zwiększania swojej wiedzy i umiejętności w obszarze przemocy oraz zaangażowania w niesienie pomocy parafianom, w tym starszym doświadczającym przemocy;

Uważny Pasterz – kto może wdrożyć innowację?

- Dobrze, aby **koordynatorem** była osoba, która jest parafianką danej parafii, zna proboszcza lub księży, co ułatwi jej zbudowanie relacji zaufania i zmotywowanie parafii do udziału w projekcie. Ważne, aby miała wiedzę na temat lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy i była zaangażowana w pomoc osobom krzywdzonym.

Asystent osoby starszej doświadczającej przemocy.

- To lokalny program realizowany w Dzielnicy Wola m.st. Warszawy od 15 lat;

Asystent osoby starszej doświadczającej przemocy.

- Główny cel: wzmocnienie samodzielności.
- W przeciwieństwie do pracy opiekuńczej asystowanie nie polega na zastępowaniu i braniu odpowiedzialności za osobę starszą;
- Aktywność asystenta ogranicza się do działań niezbędnych i wzmocnianiu samodzielności starszych;

Średnio 8-10 godzin miesięcznie dla jednej osoby, w tym w bezpośrednim kontakcie 6-8 godzin, 2 godziny na kontakt ze służbami, spotkania średnio 2 x w tygodniu

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Nie milcz! - zadzwoń: 537 375 505